

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 74/2018(92))

ΠΑΡΑΠΟΝΑ/ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ «ALPHA ΚΥΠΡΟΥ», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ALPHA TELEVISION CYPRUS LIMITED»

Ημερομηνία Απόφασης: 28 Μαΐου, 2019

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει κατόπιν παραπόνων / καταγγελιών τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις του **άρθρου 26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 27(1)(δ)** και **28(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο και οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

«26.—(1) Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές—

(ε) του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου·

27.—(1) Όσον αφορά την προστασία της ιδιωτικής ζωής, απαγορεύεται:

(δ) η βιντεογράφιση, η ηχογράφιση και η φωτογράφιση σε ιδιωτικό χώρο χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών, καθώς και η μετάδοση του υλικού από σταθμούς·

28.—(1) Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται σε εκπομπή απολαύουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς.»

Υστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομ. **21.12.2018** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις.

Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

«Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και / ή παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός δέκαπέντε (25) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.»

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1-6:

- 1.** Στις **27.10.2018**, μεταξύ των ωρών **20:20-21:15**, κατά τη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων, ο τηλεοπτικός οργανισμός **«ALPHA ΚΥΠΡΟΥ»** μετέδωσε ρεπορτάζ, το οποίο δεν διεπόταν από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας και του ιδιωτικού βίου των ανηλίκων που εμφανίζονται σε σχετικό βίντεο ή/ και για τους οποίους γίνεται αναφορά, κατά παράβαση του άρθρου **26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου **7(Ι)/98** (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

*Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων ημερομ. **27.10.2018** μεταδόθηκε ρεπορτάζ (συνολικής διάρκειας 3'35'' περίπου), το οπτικοακουστικό υλικό του οποίου περιελάμβανε και τα ακόλουθα:*

Το ρεπορτάζ άρχισε με το εξής εισαγωγικό σχόλιο του παρουσιαστή – δημοσιογράφου του δελτίου ειδήσεων, Θωμά Παΐση: «Το επόμενο θέμα, κυρίες και κύριοι, συγκλονίζει. Ένα περιστατικό σε δημοτικό σχολείο της Λευκωσίας που είδε το φως της δημοσιότητας προκάλεσε οργή και αντιδράσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Παιδάκι με σύνδρομο

down η ένιωσε παραγκωνισμό κατά τη διάρκεια σχολικής γιορτής για την 28^η Οκτωβρίου. Δεν του έδωσαν το μικρόφωνο ενώ συμμετείχε σε ομαδικό ποίημα. Η μητέρα της μικρής ξεσπά στην κάμερα του Alpha.».

Στη συνέχεια, ακολούθησε σχετικό βιντεορεπορτάζ της δημοσιογράφου Δήμητρας Μακρυγιάννη, το οποίο αποτελείτο από σχόλια και αναφορές της ίδιας της δημοσιογράφου αλλά και αποσπάσματα από σχόλια και αναφορές της μητέρας του παιδιού καθώς και οπτικοακουστικό υλικό ως ακολούθως:

Μητέρα παιδιού: «..ένα άλλο μήνυμα. Σε όλους τους γονείς πρέπει να καταλάβουν ότι υπάρχουν γονείς που ήρθαν και με βρήκαν όταν συνέβηκε κάτι μετά στο παιδί τους και μου είπαν συγγνώμη, δεν κατάλαβα τι σημαίνει...».

Ταυτόχρονα στο κάτω μέρος της οθόνης, εμφανιζόταν λεζάντα με το εξής λεκτικό:

«ΟΡΓΗ ΚΑΙ ΘΥΜΟΣ

ΕΒΑΛΑΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΟΡΙΤΣΑΚΙ ΜΕ ΣΥΝΔΡΟΜΟ DOWN»

Δημοσιογράφος: «Η Μ.Ρ. παιδί με σύνδρομο down ένιωσε τον αποκλεισμό μέσα στο ίδιο της το σχολείο κατά τη γιορτή για την επέτειο της 28^{ης} Οκτωβρίου. Η μητέρα της, Ι., ξεσπά στην κάμερα του Alpha για το περιστατικό που έλαβε χώρα σε δημοτικό της επαρχίας Λευκωσίας.».

Μητέρα παιδιού: «Άρχισε η γιορτή, βγήκαν πάνω τα παιδάκια, ε, κάμαν το γύρο και μετά, μερικά αν θυμάμαι καλά, αποχώρησαν από τη σκηνή και μείναν έξι κοριτσάκια. Άρχισαν τα παιδάκια να τραγουδούν, να πουν, να απαγγέλλουν το ποίημα, ε πέρασε το μικρόφωνο στο 2^ο παιδί και όταν ήταν η σειρά της Μ.Ρ. να πάρει το μικρόφωνο, το μικρόφωνο πέρασε από πίσω, επήγε στο επόμενο παιδί. Κι' η Μ.Ρ. έμεινε έτσι, με το προσωπάκι της και έκανε το χεράκι της, νομίζω είπε 'εγώ;' Δηλαδή εγώ πότε, τι θα πω, αφού είμαι κι' εγώ εδώ για να πω.».

Ταυτόχρονα στο κάτω μέρος της οθόνης, εμφανιζόταν λεζάντα με το εξής λεκτικό:

«ΟΡΓΗ ΚΑΙ ΘΥΜΟΣ

ΞΕΧΑΣΑΝ ΝΑ ΤΗΣ ΔΩΣΟΥΝ ΤΟ ΜΙΚΡΟΦΩΝΟ»

Δημοσιογράφος: «Το βίντεο από τη σχολική γιορτή είναι χαρακτηριστικό, αποτελεί γροθιά στο στομάχι του καθενός από εμάς.»

Αμέσως μετά, προβλήθηκε απόσπασμα του βίντεο της εν λόγω σχολικής γιορτής, διάρκειας περίπου δέκα (10) δευτερολέπτων. Κατά τη διάρκεια μετάδοσης του εν λόγω αποσπάσματος, στα πρόσωπα όλων των παιδιών πλην του κοριτσιού με το σύνδρομο, έχει χρησιμοποιηθεί τεχνική θόλωσης εικόνας (blur).

Δημοσιογράφος: «Η Μ.Ρ. ζύπνησε χαρούμενη και γεμάτη ενέργεια την ημέρα της σχολικής γιορτής. Κρατώντας την Κυπριακή και Ελληνική σημαία πήγε στο σχολείο της για να τιμήσει την επέτειο του ΟΧΙ. Ο ενθουσιασμός και η χαρά της δεν κράτησαν όμως για πολύ. Κόπηκαν απότομα πάνω στη σκηνή και μπροστά από τον κόσμο που παρακολουθούσε τη σχολή εορτή.».

Ταυτόχρονα προβλήθηκε απόσπασμα από βίντεο όπου διακρινόταν ένα κοριτσάκι, το οποίο είχε γυρισμένη την πλάτη και ήταν ντυμένο με σχολική στολή, να κρατά την Κυπριακή και Ελληνική σημαία και να περπατά προς την είσοδο κάποιου κτηρίου, να εισέρχεται σε αυτό και να προχωρεί μέσα σε ένα διάδρομο.

Μητέρα παιδιού: «Πώς να ωριμάσεις, πως ν' ανθίσεις σαν είσαι στην απομόνωση;».

Δημοσιογράφος: «Η μητέρα της, Ι., με παράπονο μιλά για την περιθωριοποίηση που βιώνει το παιδάκι καθημερινά.».

Μητέρα παιδιού: «Η κόρη μου δεν έχει ούτε ένα φίλο από το σχολείο... που υπάρχει αποστροφή, γυρίζουν το σώμα τους, κρύβονται πίσω από τους γονείς τους. Ο γονιός δεν δίνει κάποιο παράδειγμα, δεν χαιρετά το μωρό την ώρα που το μωρό το πλησιάζει να του κάνει γεια.».

Ταυτόχρονα στο κάτω μέρος της οθόνης, εμφανιζόταν λεζάντα με το εξής λεκτικό:

«ΜΗΤΕΡΑ Μ.Ρ.

‘ΝΙΩΘΟΥΜΕ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΤΟΝ ΠΑΡΑΓΚΩΝΙΣΜΟ’»

Δημοσιογράφος: «Ένα σύστημα που δυστυχώς κάνει τον κάθε γονιό που έχει παιδί με ειδικές ανάγκες να νιώθει απόγνωση και απογοήτευση.».

Μητέρα παιδιού: «Έπρεπε εγώ να πάω εκείνη την ώρα στη σκηνή και ίσως να έλεγα ‘αγάπη μου δώσε το μικρόφωνο και στην Μ.Ρ. να πει τα δικά της’. Εν πρέπει να είναι η δουλειά μου αυτό, να μην, να νιώθω κάθε μέρα ότι δεν μπορώ να... το παιδί μου. Πρέπει αυτοί να προσφέρουν όλες τις εύλογες προσαρμογές να εντάσσονται όλα τα παιδιά.».

Ταυτόχρονα στο κάτω μέρος της οθόνης, εμφανιζόταν λεζάντα με το εξής λεκτικό:

«ΤΟ ΒΙΝΤΕΟ ΤΗΣ ΓΙΟΡΤΗΣ

‘ΗΘΕΛΑ ΝΑ ΑΝΕΒΩ ΣΤΗΝ ΣΚΗΝΗ’ ΛΕΕΙ Η ΜΗΤΕΡΑ»

Δημοσιογράφος: «Το Υπουργείο Παιδείας έχει λάβει γνώση του περιστατικού και σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες έχει ζητήσει από τη Διεύθυνση του σχολείου να υποβάλει, μέχρι και την Δευτέρα, έκθεση γεγονότων. Αξιωματούχοι του Υπουργείου θα εξετάσουν τα γεγονότα και στη συνέχεια θα διευθετηθεί συνάντηση και με τους γονείς του κοριτσιού.».

Το όλο ρεπορτάζ έκλεισε με το εξής καταληκτικό σχόλιο του παρουσιαστή – δημοσιογράφου του δελτίου ειδήσεων, Θωμά Παϊση: «Ελπίζω κυρίες και κύριοι ο κόμπος που νιώθω εγώ στο στομάχι και μάλλον νιώθετε κι’ εσείς, να το νιώθουν και αυτοί που πρέπει γιατί τέτοια πράγματα δεν είναι δυνατόν να τα ξαναδούμε.».

Επιπλέον, καθ’ όλη τη διάρκεια του ρεπορτάζ προβάλλονταν, κατά διαστήματα, διάφορες φωτογραφίες του παιδιού με το σύνδρομο, στο πρόσωπο του οποίου έχει χρησιμοποιηθεί τεχνική θόλωσης εικόνας (blur).

2. Στις **27.10.2018**, μεταξύ των ωρών **20:20-21:15**, κατά τη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**ALPHA ΚΥΠΡΟΥ**» μετέδωσε υλικό (απόσπασμα από βίντεο σχολικής γιορτής), χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών και συγκεκριμένα γονέων ανηλίκων, οι οποίοι εμφανίζονται σε απόσπασμα σχετικού βίντεο, κατά παράβαση του Κανονισμού **27(1)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **27.10.2018**, μεταξύ των ωρών **20:20-21:15**, κατά τη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**ALPHA ΚΥΠΡΟΥ**» μετέδωσε ρεπορτάζ, στο οποίο έγινε αναφορά σε πρόσωπα (ανηλίκους) τα οποία δεν έχουν απολαύει δίκαιης και ορθής συμπεριφοράς, κατά παράβαση του Κανονισμού **28(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

4. Στις **28.10.2018**, μεταξύ των ωρών **20:20-21:15**, κατά τη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**ALPHA ΚΥΠΡΟΥ**» μετέδωσε ρεπορτάζ, το οποίο δεν διεπόταν από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας και του ιδιωτικού βίου των ανηλίκων που εμφανίζονται σε σχετικό βίντεο ή/ και για τους οποίους γίνεται αναφορά, κατά παράβαση του άρθρου **26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων ημερομ.**28.10.2018** μεταδόθηκε ρεπορτάζ (συνολικής διάρκειας 2'30'' περίπου), το οπτικοακουστικό υλικό του οποίου περιελάμβανε και τα ακόλουθα:

Το ρεπορτάζ άρχισε με το εξής εισαγωγικό σχόλιο του παρουσιαστή – δημοσιογράφου του δελτίου ειδήσεων, Θωμά Παΐση: «*Η ιστορία της M.P. συγκίνησε το παγκύπριο. Το βίντεο που μετέδωσε χθες το βράδυ ο Alpha με τη σχολική γιορτή κατά την οποία το παιδάκι με σύνδρομο down δεν πήρε το μικρόφωνο ράγισε καρδιές. Το περιστατικό έφερε νέο πόλεμο ανάμεσα σε Υπουργείο Παιδείας, το οποίο διέταξε έρευνα, και την ΠΟΕΔ. Για ίσες ευκαιρίες μάθησης για όλα τα παιδιά κάνει λόγο ο Κώστας Χαμπιαούρης. Ν' αφήσει τις ατάκες εντυπωσιασμού απαντάει ο Φίλιος Φυλακτού. Την επιθυμία να συναντήσει τη μικρή και τους γονείς της εξέφρασε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.*».

Ταυτόχρονα στο κάτω μέρος της οθόνης, εμφανιζόταν λεζάντα με το εξής λεκτικό:
«**ΡΑΓΙΣΕ ΚΑΡΔΙΕΣ**»

Στη συνέχεια, ακολούθησε σχετικό βιντεορεπορτάζ της δημοσιογράφου Δήμητρας Μακρυγιάννη, το οποίο αποτελείτο από σχόλια και αναφορές της ίδιας της δημοσιογράφου αλλά και αποσπάσματα από σχόλια και αναφορές του Υπουργού Παιδείας, του Προέδρου της ΠΟΕΔ και της μητέρας του παιδιού με το σύνδρομο καθώς και οπτικοακουστικό υλικό ως ακολούθως:

Δημοσιογράφος: «*Άγγιξε τις ψυχές το ρεπορτάζ του Alpha με την ιστορία της μικρής M.P., παιδί με σύνδρομο down, της οποίας δεν έδωσαν το μικρόφωνο για να συμμετάσχει στη σχολική γιορτή της 28^{ης} Οκτωβρίου. Τη Δευτέρα αναμένεται να*

πραγματοποιηθεί συνάντηση όλων των εμπλεκόμενων φορέων μέσα στα πλαίσια της έρευνας που έχει διατάξει το Υπουργείο Παιδείας. Παράλληλα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει εκφράσει την επιθυμία να συναντήσει από κοντά το εξάχρονο κοριτσάκι και τους γονείς της. Το περιστατικό έφερε και πάλι στα χαρακώματα τον Υπουργό Παιδείας, Κώστα Χαμπιαούρη, με τον Πρόεδρο της συντεχνίας των δασκάλων.».

Ταυτόχρονα στο κάτω μέρος της οθόνης, εμφανιζόταν λεζάντα με το εξής λεκτικό:

«ΙΣΤΟΡΙΑ Μ.Ρ.

ΡΑΓΙΣΕ ΚΑΡΔΙΕΣ ΤΟ ΒΙΝΤΕΟ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΚΩΝΙΣΜΟΥ»

Δημοσιογράφος: «Ο Υπουργός τοποθετήθηκε για το θέμα μέσω προσωπικής του ανάρτηση στο twitter αφήνοντας αιχμές. Η εκπαίδευση είναι καθολικό δικαίωμα και αφορά κάθε παιδί. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να διασφαλίζουμε ίσες ευκαιρίες και δυνατότητες μάθησης για όλα τα παιδιά όπως προνοεί η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Τοποθέτηση που πυροδότησε την οργίλη αντίδραση της συντεχνίας των δασκάλων. Μιλώντας στον Alpha, ο Πρόεδρος της ΠΟΕΔ δίνει την δική του απάντηση για το περιστατικό».

Ταυτόχρονα στο κάτω μέρος της οθόνης, εμφανιζόταν λεζάντα με το εξής λεκτικό:

«ΜΕ ΦΟΝΤΟ ΤΗ Μ.Ρ.

ΣΤΑ ΧΑΡΑΚΩΜΑΤΑ ΧΑΜΠΙΑΟΥΡΗΣ - ΦΥΛΑΚΤΟΥ»

Πρόεδρος ΠΟΕΔ: «Το να λέμε ατάκες για να, ε, εντυπωσιασμού, ε, εντάξει... να γίνει έρευνα να δούμε γιατί και πως και γιατί έγιναν αυτά που υποτίθεται λέγεται ότι έγιναν...»

Κατά τη διάρκεια της πιο πάνω δήλωσης προβλήθηκε, στο ήμισυ περίπου της οθόνης, χωρίς ήχο, το απόσπασμα του βίντεο της εν λόγω σχολικής γιορτής.

Δημοσιογράφος: «Η Μ.Ρ. ένωσε τον παραγκωνισμό κατά τη διάρκεια σχολικής εορτής. Το βίντεο που δημοσιεύθηκε από την γιορτή του σχολείου προκαλεί πόνο στην ανθρώπινη ψυχή.».

Αμέσως μετά, προβλήθηκε ξανά το απόσπασμα του βίντεο της εν λόγω σχολικής γιορτής, διάρκειας περίπου δέκα (10) δευτερολέπτων. Κατά τη διάρκεια μετάδοσης του

εν λόγω αποσπάσματος, στα πρόσωπα όλων των παιδιών πλην του κοριτσιού με το σύνδρομο, έχει χρησιμοποιηθεί τεχνική θόλωσης εικόνας (blur).

Μητέρα παιδιού: «Πώς να ωριμάσεις, πως ν' ανθίσεις σαν είσαι στην απομόνωση;... Και δεν πρέπει να είναι η δουλειά μου αυτό, να μην, να νιώθω κάθε μέρα ότι δεν μπορώ να... το παιδί μου. Πρέπει αυτοί να προσφέρουν όλες τις εύλογες προσαρμογές να εντάσσονται όλα τα παιδιά.»

Δημοσιογράφος: «Το μήνυμα της μητέρας της Μ.Ρ. είναι ηχηρό θέλοντας να προστατεύσει όχι μόνο το δικό της παιδί από τέτοιου είδους περιστατικά αλλά και όλα τα υπόλοιπα παιδιά.»

Ταυτόχρονα στο κάτω μέρος της οθόνης, εμφανιζόταν λεζάντα με το εξής λεκτικό:
«ΑΥΡΙΟ Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ»

Επιπλέον, καθ' όλη τη διάρκεια του ρεπορτάζ προβάλλονταν, κατά διαστήματα, διάφορες φωτογραφίες του παιδιού με το σύνδρομο, στο πρόσωπο του οποίου έχει χρησιμοποιηθεί τεχνική θόλωσης εικόνας (blur).

5. Στις **28.10.2018**, μεταξύ των ωρών **20:20-21:15**, κατά τη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**ALPHA ΚΥΠΡΟΥ**» μετέδωσε υλικό (απόσπασμα από βίντεο σχολικής γιορτής), χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών και συγκεκριμένα γονέων ανηλίκων, οι οποίοι εμφανίζονται σε απόσπασμα σχετικού βίντεο, κατά παράβαση του Κανονισμού **27(1)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 4.

6. Στις **28.10.2018**, μεταξύ των ωρών **20:20-21:15**, κατά τη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**ALPHA ΚΥΠΡΟΥ**» μετέδωσε ρεπορτάζ, στο οποίο έγινε αναφορά σε πρόσωπα (ανηλίκους), τα οποία δεν έχουν απολαύει δίκαιης και ορθής συμπεριφοράς, κατά παράβαση του Κανονισμού **28(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 4.

Ο οργανισμός, με επιστολή των δικηγόρων του Χατζηαναστασίου, Ιωαννίδη Δ.Ε.Π.Ε., ημερομ.**14.1.2019 (Παράρτημα Α)**, ζήτησε παράταση χρόνου δεκαπέντε (15) ημερών προκειμένου να υποβάλει τις εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή θέσεις του επί της υποθέσεως.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ.**18.1.2019 (Παράρτημα Β)**, ενημέρωσε τους δικηγόρους του οργανισμού ότι ενέκρινε τη ζητηθείσα παράταση χρόνου δεκαπέντε (15) ημερών, αρχόμενης από την ημερομηνία επιστολής της.

Την **1.2.2019**, ο οργανισμός, με επιστολή των δικηγόρων του Χατζηαναστασίου, Ιωαννίδη Δ.Ε.Π.Ε. ημερομ.**31.1.2019 (Παράρτημα Γ)**, ζήτησε περαιτέρω παράταση χρόνου δεκαπέντε (15) ημερών προκειμένου να υποβάλει τις εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή θέσεις του επί της υποθέσεως.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ.**13.2.2019 (Παράρτημα Δ)**, ενημέρωσε τους δικηγόρους του οργανισμού ότι ενέκρινε τη ζητηθείσα παράταση χρόνου δεκαπέντε (15) ημερών, αρχόμενης από την ημερομηνία επιστολής της.

Στις **21.2.2019**, ο οργανισμός, με επιστολή των δικηγόρων του Χατζηαναστασίου, Ιωαννίδη Δ.Ε.Π.Ε. ημερομ.**21.2.2019 (Παράρτημα Ε)**, υπέβαλε τις θέσεις και τις απόψεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση. Σημειώνεται δε ότι, ο οργανισμός δεν εξέφρασε την επιθυμία να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης.

Η Αρχή στη συνεδρία της με αριθμό 8/2019 και ημερομηνία **6.3.2019**, λαμβάνοντας υπόψη τα ευρήματα της απόφασης του Διοικητικού Δικαστηρίου στην προσφυγή υπ' αριθμό 1873/2012, αποφάσισε όπως η εξέταση αριθμού υποθέσεων, μεταξύ των οποίων και η παρούσα, η οποία προωθήθηκε πριν την έκδοση της απόφασης στην Προσφυγή υπ' αριθμόν 1873/2012, συνεχιστεί με τη νέα διαδικασία. Περαιτέρω, η Αρχή έδωσε οδηγίες να σταλεί σχετική επιστολή στον οργανισμό με την οποία να ενημερώνεται για τη νέα διαδικασία, σύμφωνα με την οποία του παρέχεται το δικαίωμα και για προφορική ακρόαση.

Ως εκ τούτου, η Αρχή με επιστολή της ημερομ.**27.3.2019 (Παράρτημα ΣΤ)** ενημέρωσε τον οργανισμό σχετικά με την προαναφερθείσα απόφασή της. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

«Σύμφωνα με επιστολή ημερομ 21/12/2018, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει κατόπιν παραπόνου/καταγγελίας πιθανές παραβάσεις του άρθρου 26(1)(ε) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των Κανονισμών 27(1)(δ) και 28(1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Περαιτέρω λεπτομέρειες για τις υπό διερεύνηση πιθανές παραβάσεις που διατυπώνονται εναντίον σας, εκτίθενται στον **Πίνακα Α'** με ημερομ. 5/12/2018, ο οποίος σας έχει κοινοποιηθεί με την επιστολή ημερομ. 21/12/2018.

Ενόψει της απόφασης της Ολομέλειας του Διοικητικού Δικαστηρίου στην Προσφυγή αρ. 1873/2012, ημερομ. 31.1.2019, καλείστε, σύμφωνα με τον Κανονισμό 42(6) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, να τις υποβάλετε γραπτώς και/ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής, ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.»

Μέχρι σήμερα ο οργανισμός δεν έχει υποβάλει γραπτώς οποιεσδήποτε περαιτέρω εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή θέσεις του επί της υποθέσεως, ούτε και εξέφρασε την επιθυμία να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης ή/ και να υποβάλει τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις του προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά της υπό εξέταση υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης των υπό αναφορά προγραμμάτων/ ρεπορτάζ κρίνουμε ότι:

Στις **27 & 28.10.2018**, μεταξύ των ωρών **20:20 – 21:15**, κατά τη διάρκεια του κεντρικού Δελτίου Ειδήσεων, ο πάροχος υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων – τηλεοπτικός οργανισμός **«ALPHA ΚΥΠΡΟΥ»** μετέδωσε ρεπορτάζ:

- τα οποία δεν διέπονταν από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας και του ιδιωτικού βίου του ατόμου, κατά παράβαση του άρθρου **26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) **(υποστοιχεία 1 & 4)**,
- κατά τη διάρκεια των οποίων ο εν λόγω οργανισμός μετέδωσε υλικό χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών, κατά παράβαση του Κανονισμού **27(1)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) **(υποστοιχεία 2 & 5)** και
- κατά τη διάρκεια των οποίων γινόταν αναφορά σε πρόσωπα, τα οποία δεν έχουν απολαύει δίκαιης και ορθής συμπεριφοράς κατά παράβαση του Κανονισμού **28(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) **(υποστοιχεία 3 & 6)**.

(Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 2-8 της παρούσας απόφασης).

Σχετικά με τις θέσεις του οργανισμού όπως αυτές διατυπώνονται στην επιστολή των δικηγόρων του οργανισμού με ημερομ.21.2.2019, η Αρχή επισημαίνει τα εξής:

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι τα παιδιά με ειδικές ικανότητες προστατεύονται ιδιαιτέρως από το νόμο, κάνοντας μάλιστα ειδική αναφορά στον Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμο, Ν.113(Ι)/99 για τις υποχρεώσεις της Πολιτείας υπέρ της άσκησης των δικαιωμάτων των συγκεκριμένων παιδιών και στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η Αρχή θεωρεί ότι ακριβώς ακολουθώντας το πνεύμα της πιο πάνω Νομοθεσίας και Σύμβασης, ο οργανισμός όφειλε προτού προβεί στη μετάδοση του εν λόγω ρεπορτάζ και δεδομένου ότι σε αυτό εμπλέκονταν ανήλικα παιδιά, εκ των οποίων παιδί με ειδικές ανάγκες, να κάνει ιδιαίτερα προσεκτική έρευνα, μαζεύοντας όσο το δυνατό περισσότερα στοιχεία και εξασφαλίζοντας τις θέσεις όλων των εμπλεκόμενων, καθώς και ειδικών. Ολοκληρώνοντας δε την έρευνα και συγκεντρώνοντας όλα τα στοιχεία, όφειλε να τα αξιολογήσει και να σταθμίσει πρωτίστως τις επιπτώσεις που θα είχε η προβολή του εν λόγω ρεπορτάζ στον ψυχισμό και την ανάπτυξη όλων των εμπλεκόμενων παιδιών και τότε να αποφασίσει κατά πόσο ήταν απαραίτητο για την ενημέρωση και το δημόσιο συμφέρον αυτό να μεταδοθεί. Στην περίπτωση δε που κρινόταν τελικά αναγκαία η μετάδοση της συγκεκριμένης είδησης, έπρεπε να γίνει με ιδιαίτερη προσοχή και με σφαιρική και αντικειμενική απόδοση, με τρόπο ώστε οι εμπλεκόμενοι και δη τα παιδιά να τύχουν σεβασμού της προσωπικότητας και του ιδιωτικού τους βίου, απολαμβάνοντας δίκαιη και ορθή συμπεριφορά. Αντ' αυτού, ο οργανισμός βασίστηκε στις δηλώσεις της μητέρας για το περιστατικό, ενώ πρόβαλε οπτικοακουστικό υλικό, χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων, κρίνοντας ενδεχομένως ότι προστατεύει τα εμπλεκόμενα παιδιά με την απόκρυψη των προσώπων τους (με την τεχνική της θόλωσης της εικόνας). Ωστόσο, η παρουσία της μητέρας ενώπιον της κάμερας χωρίς οποιαδήποτε αλλοίωση και η αναφορά στο όνομά της, η αναφορά στο όνομα της μικρής με σύνδρομο down και η αναφορά στην επαρχία που βρίσκεται το δημοτικό σχολείο, καθιστούσε δυνατή την αναγνώριση της μικρής και της μητέρας της και κατ' επέκταση των συμμαθητριών της που είχαν λάβει μέρος στην εν λόγω γιορτή τόσο από το κοντινό τους περιβάλλον, όσο και από τη σχολική κοινότητα. Επιπλέον, οι αναφορές και οι ευθύνες που καταλόγιζε η μητέρα στις δηλώσεις της, παράλληλα με τον τρόπο της όλης παρουσίασης του ρεπορτάζ, άφηναν εκτεθειμένους τους γονείς των άλλων παιδιών, τη διεύθυνση και το προσωπικό του σχολείου και κυρίως τα έξι ανήλικα κοριτσάκια που βρίσκονταν στην σκηνή με την μικρή, με ενδεχόμενο αποτέλεσμα την αναστάτωσή τους ή / και άλλες

επιπτώσεις στην προσωπικότητά τους. Ακριβώς αυτό που δεν κατάφερε να διασφαλίσει ο οργανισμός ήταν το να μη θυματοποιηθούν τα παιδιά, με αποτέλεσμα να βρεθούν φορτωμένα με ευθύνες σε σχέση με το περιστατικό που τα ίδια, λόγω του ευαίσθητου και της απειρίας της ηλικίας τους, δεν μπορούσαν να διαχειριστούν. Εξάλλου η Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Παιδιών, την οποία επικαλείται ο οργανισμός, καλύπτει όλα τα παιδιά και επομένως ο οργανισμός όφειλε να μεριμνήσει υπέρ των δικαιωμάτων όλων των παιδιών. Ακόμα και η μικρή, η οποία βρέθηκε πρωταγωνίστρια στο συγκεκριμένο ρεπορτάζ με τη συγκατάθεση της μητέρας της, χωρίς ωστόσο να διασφαλίζεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η δημοσιοποίηση του περιστατικού και στοιχείων για την ιδιωτική της ζωή θα ήταν συμφέρουσα για την ίδια και το μέλλον της.

Δεδομένων των πιο πάνω, δεν γίνεται αποδεκτός ο ισχυρισμός του οργανισμού ότι η προβολή των εν λόγω αποσπασμάτων έγινε υπό το πρίσμα της εκπλήρωσης του σκοπού του τηλεοπτικού οργανισμού απέναντι στην πολιτεία και την κείμενη νομοθεσία, ώστε να τονιστεί η έλλειψη συμμόρφωσης από τους αρμόδιους φορείς και να τεθεί στη σφαίρα του δημόσιου διαλόγου, ως οφείλουν να πράττουν τα ΜΜΕ.

Είναι σαφώς σημαντικός ο ρόλος των δημοσιογράφων και των ΜΜΕ στην αποκάλυψη μη ενδεδειγμένων καταστάσεων που έχουν αρνητικές συνέπειες στη ζωή ανήλικων παιδιών και δη παιδιών με ειδικές ανάγκες. Ωστόσο, πρωταρχική μέριμνα των οργανισμών όταν μεταδίδονται θέματα που αφορούν στα παιδιά είναι η διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών, η αξιοπρέπειά τους και η μη αποκάλυψη της ταυτότητάς τους.

Η δημοσιοποίηση της είδησης αυτής καθ' αυτής δεν είναι κατακριτέα, τουναντίον. Όπως προαναφέρθηκε, είναι καταλυτικός ο ρόλος των ΜΜΕ στην αποκάλυψη περιθωριοποίησης ή / και απομόνωσης παιδιών με ειδικές ανάγκες και στη δημιουργία συνείδησης και ευαισθητοποίησης της κοινωνίας. Ωστόσο, η παρουσίαση του θέματος θα μπορούσε να γίνει χωρίς την υπερβολική έκθεση της μικρής και χωρίς την έκθεση των παιδιών που συμμετείχαν μαζί της στη σχολική γιορτή. Τα παιδιά βρίσκονται σε ευάλωτη θέση, όπως και οι οικείοι τους σε τέτοιες περιπτώσεις. Η παρουσία των παιδιών δεν προσφέρεται για εκμετάλλευση ή πρόκληση συναισθηματικών αντιδράσεων.

Όπως έχει προαναφερθεί, στην προετοιμασία ενός προγράμματος πρέπει να λαμβάνεται πάντα υπ' όψιν ότι η παρουσίαση του θέματος ενδέχεται να έχει δυσμενή αντίκτυπο στο παιδί. Ρεπορτάζ που αφορούν σε ανήλικα παιδιά πρέπει να προπαρασκευάζονται με ευαισθησία και να λαμβάνεται ειδική πρόνοια γι' αυτά, ώστε όσο σοβαρές κι αν είναι οι συνθήκες του γεγονότος που θα μεταδοθεί, να δίδεται ιδιαίτερη προσοχή προκειμένου να μην προκληθεί μεγαλύτερη ζημιά στο παιδί / στα παιδιά. Οι δημοσιογράφοι προτού προετοιμάσουν ένα πρόγραμμα οφείλουν να βλέπουν την κατάσταση κι από την οπτική γωνία που αφορά στο παιδί.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό για την άμεση ενεργοποίηση του Υπουργείου Παιδείας για την ανάληψη των δικών του ευθυνών απέναντι σε θέματα σχολικού εκφοβισμού, παραβίασης της ισότητας στην εκπαίδευση και άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς και την επιθυμία του Προέδρου της Δημοκρατίας να συναντήσει το κορίτσι και τους γονείς της, η Αρχή αναγνωρίζει ότι το έργο των δημοσιογράφων και των ΜΜΕ είναι σημαντικό για να ασκηθεί πίεση με στόχο την απάλειψη αποκλεισμών συμπεριφορών και την αποκάλυψη ενδεχομένων παραλείψεων των αρμόδιων υπηρεσιών. Ο τηλεοπτικός οργανισμός όφειλε να ενημερώσει και να διαφωτίσει. Η ευαισθητοποίηση του κοινού, η δημιουργία συνείδησης και η αφύπνιση μπορεί να επιτευχθούν και με τρόπο που να διασφαλίζεται ο σεβασμός στην προσωπικότητα και στον ιδιωτικό βίο του ατόμου. Η κάλυψη των ΜΜΕ σε ιστορίες όπως η προκείμενη, είναι για μικρή χρονική περίοδο. Ωστόσο, οι εμπλεκόμενοι θα ζήσουν την υπόλοιπη ζωή τους και οι δημοσιογράφοι οφείλουν πάντοτε να έχουν υπ' όψιν τις συνέπειες του ρεπορτάζ τους.

Στόχος των ΜΜΕ πρέπει να είναι η προπαρασκευή των ειδήσεων με ευθύνη και να αναλογίζονται πάντοτε τις επιδράσεις του ρεπορτάζ στα παιδιά, ως επίσης και ποιο είναι το τελικό προϊόν της είδησης στο θεατή. Η συναισθηματική αντίδραση ή η ενημέρωση; Ο στόχος της μετάδοσης της είδησης, του ρεπορτάζ και του προγράμματος πρέπει να είναι μια έρευνα ακριβής και τεκμηριωμένη, κι όχι η έκθεση του παιδιού. Στο πλαίσιο της αυτορρύθμισης ο ίδιος ο οργανισμός θα πρέπει να εφιστά τις αρχές αυτές στους δημοσιογράφους, καθιστώντας σαφές ότι τα ρεπορτάζ που αναφέρονται σε ανήλικους δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να εμπεριέχουν στοιχεία που ενδέχεται να τα στιγματίσουν.

Ενόψει των ανωτέρω η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 26(1)(ε) (υποστοιχεία 1 & 4)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών

Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 27(1)(δ) (υποστοιχεία 2 & 5) και 28(1) (υποστοιχεία 3 & 6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Η Αρχή, έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να υποβάλει τις απόψεις του και μπορεί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κύρωσης.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει. Η υποβολή των απόψεων του οργανισμού, μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του.

Σε περίπτωση που ο οργανισμός επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, καλείται όπως τις υποβάλει στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας Απόφασης.

Σε περίπτωση που ο οργανισμός επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, καλείται όπως πληροφορήσει την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας Απόφασης, ότι επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση εντός της πιο πάνω προθεσμίας, θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

(ΡΟΝΑ ΠΙΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 74/2018(92))

ΠΑΡΑΠΟΝΑ/ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ «ALPHA ΚΥΠΡΟΥ», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ALPHA TELEVISION CYPRUS LIMITED»

Ημερομηνία Απόφασης: 30 Οκτωβρίου, 2019

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις 28 Μαΐου 2019, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις του άρθρου 26(1)(ε) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των Κανονισμών 27(1)(δ) και 28(1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο και οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

«26.—(1) Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές—

(ε) του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου·

27.—(1) Όσον αφορά την προστασία της ιδιωτικής ζωής, απαγορεύεται:

(δ) η βιντεογράφιση, η ηχογράφιση και η φωτογράφιση σε ιδιωτικό χώρο χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών, καθώς και η μετάδοση του υλικού από σταθμούς·

28.—(1) Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται σε εκπομπή απολαύουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς.»

Η Αρχή έδωσε στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των κατά την κρίση της επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **29/7/2019** κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει, είτε αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του.

Επιπλέον, η Αρχή ενημέρωσε τον οργανισμό πως εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, θα έπρεπε να τις υποβάλει το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής.

Σε περίπτωση που ο οργανισμός επιθυμούσε να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, κλήθηκε όπως πληροφορήσει σχετικά την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή.

Τέλος, η Αρχή ενημέρωσε τον οργανισμό πως εάν δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση εντός της πιο πάνω προθεσμίας, θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Ο οργανισμός, μέχρι σήμερα **30/10/2019**, δεν υπέβαλε γραπτώς οποιοσδήποτε απόψεις για σκοπούς επιβολής κυρώσεων αλλά ούτε και εξέφρασε την επιθυμία να τις υποβάλει προσωπικώς.

Παρά ταύτα, η Αρχή θα ήθελε να επαναλάβει τα εξής:

Η Αρχή θεωρεί ότι, ο οργανισμός όφειλε προτού προβεί στη μετάδοση του εν λόγω ρεπορτάζ και δεδομένου ότι σε αυτό εμπλέκονταν ανήλικα παιδιά, εκ των οποίων παιδί με ειδικές ανάγκες, να κάνει ιδιαίτερα προσεκτική έρευνα, μαζεύοντας όσο το δυνατό περισσότερα στοιχεία και εξασφαλίζοντας τις θέσεις όλων των εμπλεκομένων,

καθώς και ειδικών. Ολοκληρώνοντας δε την έρευνα και συγκεντρώνοντας όλα τα στοιχεία, όφειλε να τα αξιολογήσει και να σταθμίσει πρωτίστως τις επιπτώσεις που θα είχε η προβολή του εν λόγω ρεπορτάζ στον ψυχισμό και την ανάπτυξη όλων των εμπλεκόμενων παιδιών και τότε να αποφασίσει κατά πόσο ήταν απαραίτητο για την ενημέρωση και το δημόσιο συμφέρον αυτό να μεταδοθεί. Στην περίπτωση δε που κρινόταν τελικά αναγκαία η μετάδοση της συγκεκριμένης είδησης, έπρεπε να γίνει με ιδιαίτερη προσοχή και με σφαιρική και αντικειμενική απόδοση, με τρόπο ώστε οι εμπλεκόμενοι και δη τα παιδιά να τύχουν σεβασμού της προσωπικότητας και του ιδιωτικού τους βίου, απολαμβάνοντας δίκαιη και ορθή συμπεριφορά. Αντ' αυτού, ο οργανισμός βασίστηκε στις δηλώσεις της μητέρας για το περιστατικό, ενώ πρόβαλε οπτικοακουστικό υλικό, χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων, κρίνοντας ενδεχομένως ότι προστατεύει τα εμπλεκόμενα παιδιά με την απόκρυψη των προσώπων τους (με την τεχνική της θόλωσης της εικόνας). Ωστόσο, η παρουσία της μητέρας ενώπιον της κάμερας χωρίς οποιαδήποτε αλλοίωση και η αναφορά στο όνομά της, η αναφορά στο όνομα της μικρής με σύνδρομο down και η αναφορά στην επαρχία που βρίσκεται το δημοτικό σχολείο, καθιστούσε δυνατή την αναγνώριση της μικρής και της μητέρας της και κατ' επέκταση των συμμαθητριών της που είχαν λάβει μέρος στην εν λόγω γιορτή τόσο από το κοντινό τους περιβάλλον, όσο και από τη σχολική κοινότητα. Επιπλέον, οι αναφορές και οι ευθύνες που καταλόγιζε η μητέρα στις δηλώσεις της, παράλληλα με τον τρόπο της όλης παρουσίασης του ρεπορτάζ, άφηναν εκτεθειμένους τους γονείς των άλλων παιδιών, τη διεύθυνση και το προσωπικό του σχολείου και κυρίως τα έξι ανήλικα κοριτσάκια που βρίσκονταν στην σκηνή με την μικρή, με ενδεχόμενο αποτέλεσμα την αναστάτωσή τους ή / και άλλες επιπτώσεις στην προσωπικότητά τους. Ακριβώς αυτό που δεν κατάφερε να διασφαλίσει ο οργανισμός ήταν το να μη θυματοποιηθούν τα παιδιά, με αποτέλεσμα να βρεθούν φορτωμένα με ευθύνες σε σχέση με το περιστατικό που τα ίδια, λόγω του ευαίσθητου και της απειρίας της ηλικίας τους, δεν μπορούσαν να διαχειριστούν. Εξάλλου η Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Παιδιών, την οποία επικαλείται ο οργανισμός, καλύπτει όλα τα παιδιά και επομένως ο οργανισμός όφειλε να μεριμνήσει υπέρ των δικαιωμάτων όλων των παιδιών. Ακόμα και η μικρή, η οποία βρέθηκε πρωταγωνίστρια στο συγκεκριμένο ρεπορτάζ με τη συγκατάθεση της μητέρας της, χωρίς ωστόσο να διασφαλίζεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η δημοσιοποίηση του περιστατικού και στοιχείων για την ιδιωτική της ζωή θα ήταν συμφέρουσα για την ίδια και το μέλλον της.

Είναι σαφώς σημαντικός ο ρόλος των δημοσιογράφων και των ΜΜΕ στην αποκάλυψη μη ενδεδειγμένων καταστάσεων που έχουν αρνητικές συνέπειες στη ζωή ανήλικων παιδιών και δη παιδιών με ειδικές ανάγκες. Ωστόσο, πρωταρχική μέριμνα των οργανισμών όταν μεταδίδονται θέματα που αφορούν στα παιδιά είναι η διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών, η αξιοπρέπεια τους και η μη αποκάλυψη της ταυτότητάς τους.

Η δημοσιοποίηση της είδησης αυτής καθ' αυτής δεν είναι κατακριτέα, τουναντίον. Ο ρόλος των ΜΜΕ είναι καταλυτικός στην αποκάλυψη περιθωριοποίησης ή / και απομόνωσης παιδιών με ειδικές ανάγκες και στη δημιουργία συνείδησης και ευαισθητοποίησης της κοινωνίας. Ωστόσο, η παρουσίαση του θέματος θα μπορούσε να γίνει χωρίς την υπερβολική έκθεση της μικρής και χωρίς την έκθεση των παιδιών που συμμετείχαν μαζί της στη σχολική γιορτή. Τα παιδιά βρίσκονται σε ευάλωτη θέση, όπως και οι οικείοι τους σε τέτοιες περιπτώσεις. Η παρουσία των παιδιών δεν προσφέρεται για εκμετάλλευση ή πρόκληση συναισθηματικών αντιδράσεων.

Όπως έχει προαναφερθεί, στην προετοιμασία ενός προγράμματος πρέπει να λαμβάνεται πάντα υπ' όψιν ότι η παρουσίαση του θέματος ενδέχεται να έχει δυσμενή αντίκτυπο στο παιδί. Ρεπορτάζ που αφορούν σε ανήλικα παιδιά πρέπει να προπαρασκευάζονται με ευαισθησία και να λαμβάνεται ειδική πρόνοια γι' αυτά, ώστε όσο σοβαρές κι αν είναι οι συνθήκες του γεγονότος που θα μεταδοθεί, να δίδεται ιδιαίτερη προσοχή προκειμένου να μην προκληθεί μεγαλύτερη ζημιά στο παιδί / στα παιδιά. Οι δημοσιογράφοι προτού προετοιμάσουν ένα πρόγραμμα οφείλουν να βλέπουν την κατάσταση κι από την οπτική γωνία που αφορά στο παιδί.

Επίσης, η Αρχή αναγνωρίζει ότι το έργο των δημοσιογράφων και των ΜΜΕ είναι σημαντικό για να ασκηθεί πίεση με στόχο την απάλειψη αποκλίνουσων συμπεριφορών και την αποκάλυψη ενδεχομένων παραλείψεων των αρμόδιων υπηρεσιών. Ο τηλεοπτικός οργανισμός οφείλει να ενημερώσει και να δια φωτίσει. Η ευαισθητοποίηση του κοινού, η δημιουργία συνείδησης και η αφύπνιση μπορεί να επιτευχθούν και με τρόπο που να διασφαλίζεται ο σεβασμός στην προσωπικότητα και στον ιδιωτικό βίο του ατόμου. Η κάλυψη των ΜΜΕ σε ιστορίες όπως η προκειμένη, είναι για μικρή χρονική περίοδο. Ωστόσο, οι εμπλεκόμενοι θα ζήσουν την υπόλοιπη ζωή τους και οι δημοσιογράφοι οφείλουν πάντοτε να έχουν υπ' όψιν τις συνέπειες του ρεπορτάζ τους.

Στόχος των ΜΜΕ πρέπει να είναι η προπαρασκευή των ειδήσεων με ευθύνη και να αναλογίζονται πάντοτε τις επιδράσεις του ρεπορτάζ στα παιδιά, ως επίσης και ποιο είναι το τελικό προϊόν της είδησης στο θεατή. Η συναισθηματική αντίδραση ή η ενημέρωση; Ο στόχος της μετάδοσης της είδησης, του ρεπορτάζ και του προγράμματος πρέπει να είναι μια έρευνα ακριβής και τεκμηριωμένη, κι όχι η έκθεση του παιδιού. Στο πλαίσιο της αυτορρύθμισης ο ίδιος ο οργανισμός θα πρέπει να εφιστά τις αρχές αυτές στους δημοσιογράφους, καθιστώντας σαφές ότι τα ρεπορτάζ που αναφέρονται σε ανήλικους δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να εμπεριέχουν στοιχεία που ενδέχεται να τα στιγματίσουν.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε υπόψη της όλα τα ενώπιόν της στοιχεία, αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό τις εξής κυρώσεις:

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **27/10/2018** ως ακολούθως:

- Για την παράβαση του άρθρου **26(1)(ε) (υποστοιχείο 1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), το διοικητικό πρόστιμο των **€1.250**.
- Για την παράβαση του κανονισμού **27(1)(δ) (υποστοιχείο 2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000), το διοικητικό πρόστιμο των **€1.000**.
- Για την παράβαση του κανονισμού **28(1) (υποστοιχείο 3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000), το διοικητικό πρόστιμο των **€1.250**.

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **28/10/2018** ως ακολούθως:

- Για την παράβαση του άρθρου **26(1)(ε) (υποστοιχείο 4)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), το διοικητικό πρόστιμο των **€1.250**.

- Για την παράβαση του κανονισμού **27(1)(δ) (υποστοιχείο 5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000), το διοικητικό πρόστιμο των **€1.000**.
- Για την παράβαση του κανονισμού **28(1) (υποστοιχείο 6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000), το διοικητικό πρόστιμο των **€1.250**.

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των **€7.000** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(ΡΟΝΑ ΠΙΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΜΥ